

drs. L.W. Verhoef
registeraccountant
Kersengaard 13
3962 JR Wijk bij Duurstede

Wijk bij Duurstede, 12 februari 2016

De gemeenteraad van
gemeente Berg en Dal
Postbus 20
6560 AA Groesbeek

Betreft: Jaarrekeningen 2014 van (voormalige) gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen

Geachte Raad,

Voor u als gemeenteraad is de jaarrekening van uw gemeente een belangrijk document: hiermee legt het college van burgemeester en wethouders rekening en verantwoording aan u af over het gevoerde (financiële) beheer en verder is de jaarrekening voor u een belangrijk toetsingsmiddel voor de betrouwbaarheid van de begrotingen. Op basis van deze jaarrekeningen en begrotingen beslist u over de hoogte van de gemeentelijke belastingen en over het wel of niet doorgaan van belangrijke activiteiten. Ook voor de (geïnteresseerde) burgers is de jaarrekening een belangrijk document: d.m.v. de jaarrekening legt het gemeentebestuur al dan niet met uw instemming aan de burgers rekening en verantwoording af over de besteding van de belastinggelden en het gevoerde (financiële) beheer. Het is dus erg belangrijk dat de jaarrekening en de begroting betrouwbaar zijn.

Ik doe al enige jaren onderzoek naar jaarrekeningen van gemeenten en provincies. Mijn conclusie is dat de jaarrekeningen van veel gemeenten en provincies onbetrouwbaar en dus misleidend zijn. Ondanks de goedkeurende accountantsverklaringen daarbij die het tegendeel beweren.

Veelal geldt dat voor de presentatie van de baten en de lasten en het saldo daarvan. Het geldt veelal ook voor de presentatie van de financiële positie.

Het geldt ook voor de jaarrekening 2014 van de (voormalige) gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen.

De rekening van baten en lasten van Groesbeek over 2014 sluit met een voordelig saldo van opbrengsten en kosten van € 1,2 miljoen. In werkelijkheid was er een nadelig saldo van € 2,2 miljoen (**berekening**). Er wordt dus € 3,4 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten van Millingen aan de Rijn over 2014 sluit met een voordelig saldo van opbrengsten en kosten van € 0,2 miljoen. In werkelijkheid was er een nadelig saldo van € 2,2 miljoen (**berekening**). Er wordt dus € 2,4 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten van Ubbergen over 2014 sluit met een voordelig saldo van opbrengsten en kosten van € 1,6 miljoen. Het werkelijke saldo was € 0,2 miljoen (**berekening**). Er wordt dus € 1,4 miljoen verzwegen.

De rekeningen van baten en lasten over 2014 van de drie gemeenten sluiten gezamenlijk met een voordelig saldo van € 3,0 miljoen. In werkelijkheid leden de drie gemeenten gezamenlijk een verlies van € 4,2 miljoen. Er wordt dus € 7,2 miljoen verzwegen.

En al eerder:

Groesbeek

De rekening van baten en lasten over 2012 sloot met een voordelig saldo van € 1,0 miljoen. Het werkelijke saldo was € 1,4 miljoen. Er werd dus € 0,4 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2013 sloot met een voordelig saldo van € 1,2 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente een verlies van € 1,3 miljoen. Er werd dus € 2,5 miljoen verzwegen.

Millingen aan de Rijn

De rekening van baten en lasten over 2012 sloot met een voordelig saldo van € 0,4 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente een verlies van € 1,2 miljoen. Er werd dus € 1,6 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2013 sloot met een voordelig saldo van € 0,5 miljoen. Het werkelijke saldo was nadelig € 0,0 miljoen. Er werd dus € 0,5 miljoen verzwegen.

Ubbergen

De rekening van baten en lasten over 2012 sloot met een voordelig saldo van € 0,6 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente een verlies van € 0,7 miljoen. Er werd dus € 1,3 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2013 sloot met een voordelig saldo van € 1,1 miljoen. Het werkelijke saldo was € 0,3 miljoen. Er werd dus € 0,8 miljoen verzwegen.

Samenvattend:

Over de periode 2012-2014 werd door de drie gemeenten gezamenlijk een voordelig saldo van opbrengsten en kosten gepresenteerd van € 7,8 miljoen. In werkelijkheid was er in deze periode een nadelig saldo van in totaal € 5,7 miljoen. Een verschil van € 13,5 miljoen.

Bovenstaande cijfers krijgen reliëf als men bedenkt dat de opbrengst van de Onroerendezaakbelasting in 2014 van de drie gemeenten gezamenlijk een bedrag was van € 4,7 miljoen.

Ook de weergave van de financiële positie van elk van de drie gemeenten is verre van juist. In de balans bijvoorbeeld zijn de vaste activa te laag weergegeven, onder de verplichtingen komen bedragen voor die in het geheel geen verplichtingen zijn, en anderzijds ontbreken wél bestaande verplichtingen. Het betekent ook dat de hiermee samenhangende kosten (zoals afschrijvingskosten, personeelskosten, verschillende onderhoudskosten) verkeerd in de rekening zijn opgenomen. Aan de jaarrekening van elk van de drie gemeenten zelf is dus wél te ontleen dat het saldo van de baten en de lasten **niet** het gesuggereerde bedrag van € 1,2 miljoen, respectievelijk € 0,2 miljoen, respectievelijk € 1,6 miljoen is, maar stelt niet in staat te zien wat dan het saldo van de baten en de lasten wél is.

Wat als saldo van baten en lasten wordt gepresenteerd, is niet het werkelijke saldo, verschillende baten en lasten worden verkeerd gepresenteerd, en wat als financiële positie wordt gepresenteerd, is niet de werkelijke financiële positie. Dat betekent dat de jaarrekening totaal onbruikbaar is als verantwoordings- en sturingsinstrument en dus alleen maar bruikbaar is in de openhaard.

In de jaarrekeningen/jaarverslagen 2014 komt ook heel veel onzin voor, bijvoorbeeld waar het gaat over reserves, over voorzieningen, over een "resultaat" dat het resultaat niet is (er is maar één resultaat en dat is het resultaat, i.c. het saldo van de baten en de lasten), over zoiets als een "programmarekening" (zoiets heet in gangbaar Nederlands een rekening van baten en lasten of een winst-en-verliesrekening), over paragrafen die geen paragrafen zijn, over zoiets als "weerstandvermogen" en "weerstandscapaciteit" met zelfs een berekening van de nonsens, over zoiets als "arbeidskostengerelateerde verplichtingen", over "uitzettingen" met een of andere "rentetypische looptijd", over treasury, over zoiets als "investeringen met een economisch nut" en "investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut", en een onzinnige bijlage over zoiets als "SISA". Dit soort onzin zet alleen maar de lezer op het verkeerde been en leidt af van waar het werkelijk over zou moeten gaan.

Overigens adviseer ik u sterk tot het opheffen van alle reserves, deze samen te voegen tot één Algemene reserve, en alle baten en alle lasten op te nemen in waar ze thuishoren, namelijk in de begroting respectievelijk in de rekening van baten en lasten. Dat zal het inzicht in waar het echt over moet gaan, aanmerkelijk verbeteren.

U werd om instemming gevraagd met een bestemming/besteding van een voordelig saldo van € 1,2 miljoen, respectievelijk € 0,2 miljoen, respectievelijk € 1,6. Echter, bij gebrek aan dergelijke voordelig saldi viel er niet zoveel, respectievelijk niets te bestemmen/besteden!

U leest er heel veel meer over op de website www.leoverhoef.nl, te beginnen met: "Boekhoudfraude bij gemeenten en provincies schering en inslag". Op de website treft u mijn bevindingen over de jaarrekeningen van de drie gemeenten aan in de lijst "Uw gemeente en provincie". Deze brief en mijn eerdere correspondentie met u als gemeenteraad/gemeenteraden over de misleidende jaarrekeningen treft u aan in "Dossier: Berg en Dal", respectievelijk "Dossier: Groesbeek", respectievelijk "Dossier Ubbergen".

Volgens BBV artikel 3 moeten de jaarstukken met name voor gemeenteraadsleden goed te begrijpen zijn. U kunt het beste zelf beoordelen of aan deze eis is voldaan. Volgens uw accountant heeft u hem gezegd dat u het allemaal prima begrijpt. Hoe kan hij anders beweren dat u de jaarrekening goed begrijpt?

Graag was ik u van dienst.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

L.W. Verhoef